Dŵr Cymru
Welsh Water

Cynllun Taliadau

2022-23

dwrcymru.com

Cynnwys

1. Cyflwyniad 5
2. Cwynion 6
3. Treth ar Werth 8
4. Atebolrwydd am daliadau 8
5. Sut y byddwn yn codi tâl arnoch 10
6. Sut i dalu 15
7. Dogfennau codi tâl eraill 18
8. Taliadau preswyl 19
9. Taliadau dibreswyl 21
10. Taliadau elifion masnach 24
11. Taliadau eraill ar gyfer mesuryddion 28
12. Taliadau amrywiol 30
13. Taliadau seilwaith 34

Y stori nid er elw

Dysgwch ble y caiff eich arian ei fuddsoddi yn **dwrcymru.com/gwahanol**

Diffiniad o dermau

Defnyddir y diffiniadau isod yn y Cynllun hwn, oni bai bod y cyd-destun yn mynnu fel arall:

'Adnewyddu' – unrhyw waith a wneir yn yr eiddo o baentio ac addurno i waith strwythurol.

'Ailddatblygiad' – safle lle newidir y cysylltiadau neu'r defnydd ohonynt. Mae ailddatblygiad yn cynnwys, er enghraifft, adeiladu tai newydd yn lle hen dai, troi tŷ mawr yn fflatiau, cyfuno dau eiddo neu fwy yn un, addasu ffatri i weithredu fel swyddfeydd, ymestyn ffatri neu swyddfeydd, a newid cyflenwad dŵr adeilad i gyflenwad preswyl.

'Carthion domestig' – cynnwys toiledau, dŵr a ddefnyddir ar gyfer coginio neu olchi, a dŵr wyneb ond nid dŵr a ddefnyddir ar gyfer busnes golchi dillad neu fusnes sy'n paratoi bwyd neu ddiod i'w fwyta/yfed oddi ar y safle (gweler Adran 117 o'r Ddeddf).

'Cwmni' – Dŵr Cymru Cyfyngedig yn masnachu fel Dŵr Cymru Welsh Water.

'Cwmni Bilio' – ar gyfer unrhyw safle, cwmni heblaw am Dŵr Cymru Cyfyngedig sy'n cyflenwi dŵr i safle ac sy'n gyfrifol am gasglu'r taliadau carthffosiaeth mewn perthynas â'r safle hwnnw ar ran Dŵr Cymru Cyfyngedig.

'Cwsmer neu ddarpar gwsmer' – naill ai unigolyn sy'n cael gwasanaeth gan y Cwmni neu sy'n atebol i dalu taliadau yn unol â chynllun taliadau'r Cwmni, neu unigolyn a allai ddod yn unigolyn o'r fath o wneud cais i gael gwasanaeth gan y Cwmni.

'Cysylltiad' – cysylltiad a reoleiddir gan y Ddeddf a deddfwriaeth berthnasol arall, y caiff y cwsmer fudd gwasanaethau'r Cwmni drwy hynny.

'Deddf' – Deddf y Diwydiant Dŵr 1991 ac unrhyw ddiwygiadau iddi.

'Deiliad' – yn ogystal ag unrhyw unigolyn sy'n byw ar safle, unrhyw unigolyn sy'n:

- Cynnal a chadw safle a gaiff ei ddefnyddio neu y bwriedir iddo gael ei ddefnyddio fel annedd neu swyddfa neu safle masnachol sy'n cynnwys dodrefn ac sy'n barod i'w osod
- Cynnal a chadw unrhyw safle newydd neu safle wedi'i addasu sy'n barod i'w roi ar werth neu i'w osod
- Cynnal a chadw unrhyw safle arall mewn cyflwr y gellir ei ddefnyddio at y diben a fwriadwyd
- Cynnal a chadw safle amlfeddiannaeth gyda chyfleusterau a rennir neu hostel gwyliau neu hostel i fyfyrwyr neu lety arall i'w feddiannu neu i'w osod am gyfnod byr.

'Dibenion preswyl' – yn gyffredinol cyflenwad at ddibenion yfed, golchi, coginio, gwres canolog a glanweithdra, fel y'i diffinnir yn Adran 218 o'r Ddeddf.

'Dibreswyl' – safle/cwsmer heblaw am safle/cwsmer preswyl. Gweler uchod am ddiffiniad o safle preswyl.

'Dŵr anyfadwy' – dŵr na fwriedir iddo gyrraedd y safonau iachusrwydd a nodir mewn rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991.

'Dŵr yfadwy' – dŵr y bwriedir iddo gyrraedd y safonau iachusrwydd a nodir mewn rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991.

'Elifion masnach' – unrhyw hylif, sy'n cynnwys gronynnau mater mewn daliant ai peidio, a gaiff ei gynhyrchu'n gyfan gwbl neu'n rhannol gan fasnach neu ddiwydiant ar safle masnach ond nad yw'n cynnwys carthion domestig, fel y'i diffinnir yn Adran 141 o'r Ddeddf.

'Gwerth Ardrethol' (RV) – gwerth a ddangosir ar y rhestr brisio a gedwir gan awdurdod ardrethu o dan Ran V o Ddeddf y Dreth Gyffredinol 1967 ar 31 Mawrth 1990, ac sy'n cynnwys gwerthoedd ardrethol a gynigir ar y dyddiad hwnnw ac sy'n dod yn effeithiol ar 31 Mawrth 1990 neu cyn hynny.

'Hysbysiad o daliadau mesuredig' – cais gan y Cwsmer i'r Cwmni bennu taliadau o ran y cyflenwad yn seiliedig ar faint o ddŵr a gyflenwir. (Fel y'i disgrifir yn Adran 6 o Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1999). Bydd y Cwmni yn derbyn ceisiadau a wneir drwy ein gwefan **dwrcymru.com** neu drwy ein ffonio ar **0800 052 0145**.

'Pibell gyflenwi' – unrhyw ran o bibell wasanaeth nad yw'n ofynnol i'r Cwmni ei gosod o dan Adrannau 45 a 46 o'r Ddeddf.

'Pibell wasanaeth' – y bibell (neu ran o'r bibell) sy'n cyflenwi dŵr o brif bibell y Cwmni i unrhyw safle, fel y'i diffinnir yn adran 219 o'r Ddeddf.

'Preswyl' – unrhyw adeilad neu ran o adeilad y mae pobl yn byw ynddo fel tŷ annedd, p'un a yw'n dŷ annedd preifat neu beidio, neu os yw'n wag, sy'n debygol o gael ei ddefnyddio felly. (Fel y'i disgrifir yn Adran 219 o'r Ddeddf). Yn arbennig, mae tŷ yn cynnwys fflat ond nid carafán na chartref symudol sydd wedi'i leoli dros dro.

'Mesuryddion' – Mae gan fesurydd **'y gellir ei sgriwio i mewn'** byrth consentrig er mwyn ei gysylltu â phibellau (cysylltiad unigol) a dyma'r math a osodir yn gyffredinol ym mlwch ffin safonol y Cwmni. Mae gan fesurydd **'ar y llinell'** gysylltiad pibell ar y ddau ben.

'Safle' – adeilad parhaol, ei dir ac atodion neu unrhyw gyfleuster lle y darperir cyflenwad dŵr. Mae adeilad yn cynnwys tŷ neu ran o adeilad y gellir ei meddiannu ar wahân.

'Safle unigol' – safle o fewn un lleoliad.

'Tâl seilwaith' – tâl seilwaith dŵr neu dâl seilwaith carthffosiaeth.

'Tenantiaeth tymor penodol' – unrhyw denantiaeth heblaw am denantiaeth gyfnodol.

1. Cyflwyniad

Y ddogfen hon yw 'Cynllun Taliadau' y Cwmni a wnaed o dan ddarpariaethau Deddf y Diwydiant Dŵr 1991. Bydd y taliadau a nodir yn y llyfryn hwn yn gymwys ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023.

Yn unol â dyletswydd y Cwmni o dan y Ddeddf a'i Drwydded (yr Offeryn Penodi) fel ymgymerwr gwasanaethau dŵr a charthffosiaeth ei ardal, mae'r Cwmni wedi cymryd camau i sicrhau nad yw'r taliadau yn gwahaniaethu yn erbyn, nac yn ffafrio'n ormodol, unrhyw ddosbarth o gwsmeriaid neu ddarpar gwsmeriaid.

Mae'r Cwmni yn darparu gwasanaethau dŵr, carthffosiaeth, ac elifion masnach i gartrefi, swyddfeydd, busnesau a ffatrïoedd yn yr ardal a nodir ar y map isod.

Pan fydd y Cwmni yn darparu gwasanaethau dŵr yn unig a chwmni arall yn darparu'r gwasanaethau carthffosiaeth, gall bil y Cwmni gynnwys tâl carthffosiaeth ar ran y darparwr gwasanaethau arall. Mewn ardaloedd lle mae'r Cwmni ond yn darparu rhwydwaith o garthffosydd ac mae cwmni arall yn darparu'r gwasanaeth dŵr, gall y Cwmni gyflwyno bil am ei wasanaeth carthffosiaeth yn unig, neu gall y darparwr dŵr gynnwys tâl carthffosiaeth y Cwmni ar ei fil (yn dibynnu ar y trefniant rhwng y Cwmni a'r darparwr dŵr)

Gall cwsmeriaid sy'n bwriadu symud i eiddo newydd gysylltu â'r Cwmni drwy ffonio **0800 052 0145** er mwyn canfod ar ba sail y byddent yn talu taliadau ar gyfer yr eiddo.

Mae'r Cwmni yn cynhyrchu nifer o gyhoeddiadau gwybodaeth i gwsmeriaid am y gwasanaethau a ddarperir ganddo. Ceir manylion amdanynt ar ein gwefan yn **dwrcymru.com**

2. Cwynion

Ein nod yw sicrhau ein bod yn gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf, bob tro – ond gwyddom y gall pethau fynd o chwith o bryd i'w gilydd. Ein ffordd ddewisol o ddelio â chwynion yw dros y ffôn, gan mai hon yw'r ffordd gyflymaf o'u datrys.

Gall cwsmeriaid ein ffonio ar un o'r rhifau canlynol:

Bilio a chyfrifon
0800 052 0145

Gwasanaethau ac argyfyngau dŵr
0800 052 0130

Gwasanaethau ac argyfyngau carthffosiaeth
0800 085 3968

Tîm Cwsmeriaid Busnes
(Cwsmeriaid Open Water yn unig)
0800 260 5051

Os ydych wedi ein ffonio a'ch bod am wneud cwyn o hyd, gallwch gysylltu drwy e-bost neu lythyr. I sicrhau bod eich cwyn yn cyrraedd y tîm cywir, defnyddiwch un o'r cyfeiriadau isod. Os na fyddwch yn fodlon ar yr ymateb i'ch cwyn o hyd, neu'r ffordd y cafodd eich cwyn ei thrin, gallwch ysgrifennu atom i ofyn i un o'n Cyfarwyddwyr gynnal adolygiad. I wneud hyn, cysylltwch â ni eto gan ddefnyddio'r cyfeiriad perthnasol isod:

Bilio a chyfrifon
contact.dwrcymru.com/cy-gb

Gwasanaethau Cwsmeriaid Bilio
Dŵr Cymru
Blwch SP 690
CF3 5WL

Gwasanaethau dŵr
water.operations.enquiries@dwrcymru.com

Gwasanaethau Cwsmeriaid Dŵr
Dŵr Cymru
Blwch SP 3118
CF30 0BY

Ymholiadau carthffosiaeth
sewerage@dwrcymru.com

Gwasanaethau Cwsmeriaid Carthffosiaeth
Dŵr Cymru
Blwch SP 3118
CF30 0BY

Tîm Cwsmeriaid Busnes (Open Water)
bct@dwrcymru.com

Tîm Cwsmeriaid Busnes
Blwch SP 3162
Caerdydd
CF30 0FD

Os byddwn wedi adolygu eich cwyn yn llawn a'ch bod yn credu y gallem fod wedi gwneud mwy, gallwch ofyn i'r Cyngor Defnyddwyr Dŵr adolygu eich achos. Mae hwn yn gorff annibynnol sy'n cynrychioli buddiannau cwsmeriaid ac yn ymchwilio i gwynion. Gallwch ymweld â'i wefan ccwater.org.uk, ei ffonio ar 0300 034 3333, neu ysgrifennu ato yn:

Consumer Council for Water
23 Stephenson Street,
Birmingham,
B2 4BH

Dim ond cwynion sydd eisoes wedi'u cyfeirio at y Cwmni y bydd y Cyngor Defnyddwyr Dŵr yn ymchwilio iddynt fel arfer. Wrth ysgrifennu ato, byddai'n ddefnyddiol amgáu copi o'r ymateb a gawsoch gan y Cwmni.

Os yw eich cwyn wedi'i hadolygu'n llawn gennym ni a'r Cyngor Defnyddwyr Dŵr, a'ch bod yn anfodlon o hyd, gallwch gysylltu â WATRS. Mae WATRS yn wasanaeth dyfarnu annibynnol, am ddim, sy'n adolygu anghydfodau rhwng cwsmeriaid a chwmnïau lle nad yw'r Cyngor Defnyddwyr Dŵr wedi gallu eu datrys a lle mae wedi penderfynu na all wneud rhagor. Nodir ei fanylion cyswllt isod; gallwch wneud cais ar ei wefan neu ofyn iddo anfon ffurflen gais atoch.

WATRS

International Dispute Resolution Centre

70 Fleet Street
London
EC4Y 1EU
0207 123 4567

www.watrs.org

Gellir cyfeirio rhai cwynion at Ofwat. Nodir y rhain yn yr adrannau perthnasol o'r llyfryn hwn. Ei fanylion cyswllt yw:

The Water Services Regulation Authority (OFWAT)

Centre City Tower
7 Hill Street
Birmingham
B5 4UA

0121 644 7500

E-bost: mailbox@ofwat.gsi.gov.uk

Dylai unrhyw ohebiaeth ag Ofwat gynnwys copïau o ohebiaeth gyda'r Cwmni a'r Cyngor Defnyddwyr Dŵr.

Mae gwybodaeth am ein gweithdrefn gwyno ar gael yn ein llyfryn 'Sut rydym yn delio â'ch cwynion a'ch canmoliaeth'.
Mae hwn hefyd ar gael ar ein gwefan yn **dwrcymru.com**

3. Treth ar werth

Caiff TAW ei hychwanegu at daliadau cyflenwi dŵr (gan gynnwys dŵr ar gyfer adeiladu) i gwsmeriaid sy'n cyflawni gweithgarwch diwydiannol a ddiffinnir gan is-adrannau 1-5 o Restr Dosbarthiad Diwydiannol Safonol 1980 (SIC). Caiff TAW ei chodi yn unol â'r gyfradd bresennol pan gaiff y bil ei anfon. Mae taliadau cyflenwi dŵr i bob cwsmer arall ar gyfradd sero at ddibenion TAW.

Mae taliadau carthffosiaeth ar gyfradd sero at ddibenion TAW oni nodir fel arall.

4. Atebolrwydd am daliadau

Mae taliadau gwasanaethau dŵr a charthffosiaeth yn daladwy ar gyfer pob safle sy'n cael cyflenwad dŵr neu wasanaeth carthffosiaeth, p'un a gaiff y fath gyflenwadau eu defnyddio ai peidio. Mae taliadau am y gwasanaethau hyn yn daladwy gan ddeiliad eiddo ac eithrio pan fydd cytundeb penodol rhwng trydydd parti a'r Cwmni i dalu'r taliadau. Pan fydd mwy nag un deiliad, yna gall y Cwmni ofyn i unrhyw ddeiliad dalu'r bil cyfan os na fydd y deiliaid eraill yn gwneud hynny. Pan fydd un mesurydd yn cyflenwi dau eiddo neu fwy, bydd y taliadau'n daladwy gan yr unigolyn a nodwyd gan y Cwmni fel yr unigolyn sy'n gyfrifol am y mesurydd. Cyfrifoldeb y gwahanol ddeiliaid yw rhannu'r bil cyfan a chasglu'r arian.

Yn gyffredinol, y deiliad sy'n gyfrifol am hysbysu'r Cwmni am unrhyw newid o ran y bobl sy'n byw yno. O 1 Ionawr 2015, daeth perchennog eiddo preswyl yn gyfrifol hefyd am hysbysu'r Cwmni am y bobl sy'n byw yn ei eiddo (o dan Reoliadau'r Diwydiant Dŵr (Ymgymerwyr sy'n Gyfan Gwbl neu'n Bennaf yng Nghymru) (Gwybodaeth am Feddianwyr nad ydynt yn Berchenogion) 2014). Felly, mae'n rhaid i landlordiaid bellach, ar ôl hysbysu'r tenantiaid eu bod yn darparu'r wybodaeth hon ac y caiff ei defnyddio gan y Cwmni at ddibenion bodloni'r holl ofynion bilio gan gynnwys casglu dyledion, olrhain a gorfodi (lle y bo'n briodol), ddarparu'r manylion canlynol i'r Cwmni:

- enwau llawn pob oedolyn sy'n byw yn yr eiddo
- dyddiad geni pob oedolyn sy'n byw yn yr eiddo (pan fo'r wybodaeth hon wedi'i rhannu â'r perchennog)
- y dyddiad neu'r dyddiadau y daethant i fyw yno.

Ynghyd â manylion y landlord, bydd y wybodaeth hon yn rhan o gofnodion cwsmer y Cwmni a gallant gael eu defnyddio at ddibenion eraill gan gynnwys gweinyddu'r cyfrif, tariffau, talu biliau, gwella gwasanaethau a gofynion rheoliadol.

Os bydd perchennog yn methu â hysbysu'r Cwmni o fewn 21 diwrnod fod cwsmer yn byw yn yr eiddo, yna daw'r perchennog, ar y cyd ac yn unigol, yn atebol am daliadau am ddŵr a charthffosiaeth tan y caiff y manylion hyn eu darparu.

Y ffordd hawsaf i berchnogion ddarparu'r wybodaeth hon yw drwy'r Porth Cyfeiriadau i Landlordiaid a Thenantiaid yn www.landlordtap.co.uk

Fel arall, gallant gysylltu â'r Cwmni gan ddefnyddio'r manylion cyswllt isod:

Gwefan: **dwrcymru.com**

Ffôn: **0800 052 0145**

Bydd cwsmer sy'n cael gwasanaeth dŵr a charthffosiaeth yn parhau i fod yn atebol am y taliadau yn llawn tra bod y safle yn cynnwys dodrefn a/neu ffitiadau, yn cael ei adnewyddu neu'n cael ei ddefnyddio fel arall. Bydd taliadau yn aros yr un fath oni wneir cais i droi'r cyflenwad dŵr i ffwrdd. Fodd bynnag, gall taliadau draenio dŵr wyneb barhau i fod yn gymwys.

Ni chodir tâl lle y gellir dangos bod yr eiddo yn wag oherwydd amgylchiadau eithriadol (e.e. cyfnod hir yn yr ysbyty).

Mae'r Cwmni yn cadw'r hawl i ofyn i gwsmeriaid dibreswyl roi blaendal sicrwydd mewn arian parod neu fath arall o gyllid wedi'i sicrhau. Bydd y blaendal sicrwydd yn hafal i daliadau dros un cylch bilio ynghyd â thri mis. Fel arfer bydd taliadau cyfartalog yn seiliedig ar ddefnydd gwirioneddol yn ystod y flwyddyn flaenorol neu yn achos cwsmeriaid newydd, yn seiliedig ar amcangyfrif rhesymol o'r taliadau sydd i'w talu yn y flwyddyn gyfredol.

Efallai y bydd angen blaendal sicrwydd os bydd y Cwmni o'r farn ei bod yn rhesymol briodol o ystyried hanes talu'r cwsmer, ei statws credyd (os oes ganddo un) a'i adnoddau ariannol ac unrhyw ffactorau eraill sy'n berthnasol i allu neu barodrwydd y cwsmer i dalu am y gwasanaethau a ddarperir. Gall y gofyniad i roi sicrwydd neu'r swm a ddelir gael ei adolygu gan y Cwmni neu ar gais y cwsmer i adlewyrchu newidiadau o ran faint o wasanaethau a ddarperir neu'r newidiadau i'r statws credyd.

Ceidw'r Cwmni'r hawl i addasu taliadau yn ôl-weithredol mewn achosion o wall neu dwyll.

5. Sut y byddwn yn codi tâl arnoch

Mesuredig

Mae gan bob eiddo a adeiladwyd ers 1 Ebrill 2000 fesurydd ac mae gan bob eiddo arall fesurydd lle y gofynnwyd am un. Ar gyfer y rhain, mae'r bil mesuredig yn seiliedig ar faint o ddŵr a ddefnyddir. Os byddwch yn symud i eiddo â mesurydd, ni allwch newid i dalu ar sail anfesuredig.

Mae'r Cwmni yn cadw'r hawl i osod mesurydd yn yr eiddo, yn ddarostyngedig i amodau penodol, lle ceir tystiolaeth bod llawer mwy o ddŵr yn cael ei ddefnyddio. Mae'n rhaid i ddŵr eiddo sydd â phwll nofio a gaiff ei ail-lenwi'n awtomatig neu sy'n defnyddio dyfeisiau dyfrio awtomatig (h.y. nid pibellau dŵr a ddelir â llaw) gael ei fesur.

Mae biliau mesuredig yn seiliedig ar ddefnydd go iawn a nodir ar y mesurydd neu amcangyfrif os nad yw'r mesurydd wedi'i ddarllen. Mae'r Cwmni yn ceisio darllen pob mesurydd o leiaf unwaith bob chwe mis. Fodd bynnag os na chaiff y mesurydd ei ddarllen, gall y Cwmni ofyn i'r cwsmer ddarparu darlleniad lle y bo'n ddiogel i wneud hynny, neu drefnu apwyntiad cyfleus gyda'r cwsmer i gael darlleniad, neu gall amcangyfrif y defnydd.

Yn gyffredinol, po fwyaf o ddŵr a ddefnyddiwch y mwyaf fydd y bil. Fel arfer codir tâl am garthffosiaeth ar y dybiaeth bod 95% o'r dŵr a ddefnyddir yn dychwelyd i'r garthffos. Pan fydd bil mesurydd yn cynnwys cyfnod cyn ac ar ôl 1 Ebrill 2022, byddwn yn defnyddio cyfraddau 2021/22 i godi tâl am y dŵr a ddefnyddiwyd cyn 1 Ebrill 2022 a chyfraddau 2022/23 i godi tâl am y dŵr a ddefnyddir ar neu ar ôl y dyddiad hwnnw. Mae gennym yr hawl i osod mesurydd ar bob safle dibreswyl, gan gynnwys unrhyw gyflenwadau preifat sy'n gollwng i'n carthffos. Mae'r tâl mesuredig yn cynnwys tair elfen:

Cyflenwad dŵr – yn seiliedig ar y defnydd o ddŵr a gofnodir gan y mesurydd mewn metrau ciwbig. Gellir codi tâl am yr holl ddŵr a ddefnyddir ac eithrio dŵr a ddefnyddir at ddibenion diffodd tân. Gellir codi tâl am ddŵr a ddefnyddir ar gyfer profion ac ymarferion tân oni roddir 7 diwrnod o rybudd yn ysgrifenedig i'r Cwmni yn y cyfeiriad ar gyfer post a ddangosir yn Adran 2.

Carthffosiaeth – hefyd yn seiliedig ar y defnydd o ddŵr a gofnodir gan y mesurydd. Mae'r tâl carthffosiaeth yn cynnwys tâl am ddŵr wyneb a draenio priffyrdd. Mae hyn yn cynnwys y gost o ddraenio, trin a gwaredu dŵr glaw. Os nad yw eich dŵr glaw yn draenio i'r garthffos gyhoeddus, ni fydd angen i chi dalu'r elfen dŵr wyneb. Gellir gofyn am ffurflen Ad-daliad Draenio Dŵr Wyneb ar ein gwefan **dwrcymru.com** neu drwy ffonio **0800 052 0145** (0800 260 5051 os ydych yn gwsmer Open Water). Bydd unrhyw ad-daliad yn weithredol o 1 Ebrill 2016 neu'r dyddiad meddiannu os yw'n hwyrach. Lle bo tystiolaeth nad yw dŵr wyneb yn dychwelyd i'r garthffos, fel arfer fflatiau mewn adeilad cyffredin, gall y cwmni hysbysu cwsmeriaid ac addasu eu taliadau yn unol â hynny. Er ein bod yn parhau i adolygu'n gyson yr opsiwn o ad-daliadau rhannol i gwsmeriaid sydd wedi gwneud ymdrech i leihau eu gollyngiadau dŵr wyneb, byddai angen ymdrin â nifer o faterion gweithredu cyn y gellid cynnig unrhyw ad-daliad o'r fath. Oherwydd hyn, ar hyn o bryd gall y Cwmni ond cynnig ad-daliadau llawn. Gan nad yw'r Cwmni yn codi tâl am ddraenio dŵr wyneb yn ôl ardal, ni chynigir unrhyw ostyngiad i grwpiau cymunedol heblaw am yr ad-daliad llawn.

Yn achos y mwyafrif o gwsmeriaid, rydym yn tybio bod y dŵr i gyd, bron, yn dychwelyd i'r garthffos heblaw am, er enghraifft, dŵr a ddefnyddir i goginio neu i ddyfrio'r ardd. Felly, caiff elfen carthffosiaeth y bil mesuredig ei chyfrifo ar sail tua 95% o'r holl ddŵr a ddefnyddir.

Lle y defnyddir llai na 10m3 o ddŵr mewn unrhyw gyfnod bilio, codir tâl llawn at ddibenion carthffosiaeth. Os ydych yn fusnes ac yn credu bod llai na 95% o'ch dŵr yn dychwelyd i'r garthffos ac y gallwch brofi hyn drwy ei fesur, gallwch hawlio gostyngiad ar eich taliadau carthffosiaeth. Gellir cael ffurflenni cais ar gyfer lwfans am beidio â gollwng dŵr yn ôl i'r garthffos ar ein gwefan **dwrcymru.com** neu drwy ffonio **0800 052 0145** (0800 260 5051 os ydych yn gwsmer Open Water). Y dyddiad gweithredol ar gyfer unrhyw hawliad fydd 1 Ebrill yn y flwyddyn filio y caiff y cais ei dderbyn.

Tâl Gwasanaeth – caiff ei gyfrifo'n ddyddiol ac mae'n seiliedig ar faint y mesurydd.

Mae'r tâl gwasanaeth yn cynnwys y gost o ddarllen a chynnal a chadw'r mesurydd a gosod un newydd pan fydd angen.

Ailddatblygu safle

Nid yw unrhyw ganiatâd cynllunio a roddir yn rhoi hawl i gwblhau unrhyw waith ar y rhwydwaith carthffosydd cyhoeddus neu brif rwydwaith dŵr. Mae'n rhaid i ni roi caniatâd i wneud hyn.

Os bydd unrhyw waith yn golygu bod ailddatblygiad yn digwydd, er enghraifft cyfuno neu wahanu eiddo neu unedau, cyfuno dau dŷ yn un, trosi dau fflat yn dri, bydd yn rhaid i bob un gael ei adeiladu gyda'i gysylltiad dŵr uniongyrchol ar wahân ei hun â'r rhwydwaith dŵr (a fydd â mesurydd) a bydd yn rhaid bod gan bob un ganiatâd i ddraenio i'r rhwydwaith carthffos. Gall ein tîm ar **0800 917 2652** roi cyngor pellach yn ogystal ag ar **dwrcymru.com**

Os bydd newid sylweddol o ran defnydd, er enghraifft trosi Capel yn annedd, bydd angen trefnu'r cyflenwad fel y gellir gosod mesurydd.

Mae'n rhaid i bob cwsmer dalu costau'r cysylltiadau neu unrhyw addasiadau i'r pibellau. Os na wneir hynny, gall y Cwmni wneud y gwaith angenrheidiol ac adennill y costau.

Os nad yw gosod mesurydd yn ymarferol, neu hyd nes bod mesurydd yn cael ei osod, gallwn asesu gwerth codi tâl neu daliad, yn seiliedig naill ai ar Dâl Gwasanaeth Unffurf neu Dâl Mesuredig ar sail Asesiad ar yr amod bod y cwsmer yn darparu'r wybodaeth angenrheidiol. Yn achos cysylltiad heb ei awdurdodi, bydd y Cwmni yn cymryd pob cam cyfreithiol priodol ac yn ceisio pob datrysiad sifil priodol.

Mesurydd Opsiwn

Gall cwsmeriaid preswyl, (ac eithrio tenantiaid preswyl gyda thenantiaethau tymor penodol o lai na chwe mis, y gall fod angen cydsyniad arnynt yn unol â thelerau'r cytundeb tenantiaeth) ofyn am i fesurydd gael ei osod i'w cyflenwad. Gellir gwneud cais am osod mesurydd ar ein gwefan **dwrcymru.com** neu drwy ein ffonio **0800 052 0140**. Mae cyfrifiannell hawdd ei defnyddio ar gael ar ein gwefan i helpu ein cwsmeriaid i weld a fyddai gosod mesurydd o fudd iddynt.

Ar ôl cael hysbysiad o daliadau mesuredig, bydd y Cwmni yn gosod mesurydd am ddim, ar yr amod ei fod yn rhesymol ymarferol i'w osod ac na fydd gwneud hynny yn arwain at gostau afresymol. Byddai costau afresymol yn cynnwys cost rhannu pibell gyflenwi gyffredin, cost addasiadau sylweddol i waith plymio sydd eisoes yn bodoli i alluogi'r mesurydd i gael ei osod neu gost mesuryddion ychwanegol os yw'r cwsmer yn cael mwy nag un cyflenwad.

Bydd y Cwmni yn gosod y mesurydd o fewn tri mis i gael y cais. Os bydd y Cwmni yn methu â chyrraedd y safon hon, bydd y cwsmer yn cael taliad o £20 am bob mis ychwanegol y tu hwnt i'r dyddiad targed ar gyfer gosod y mesurydd. Ni fydd y taliad yn gymwys pan fydd amgylchiadau y tu hwnt i reolaeth y Cwmni yn atal y mesurydd rhag cael ei osod. Fel arfer, bydd y Cwmni yn gosod mesurydd y tu allan i'r safle mewn blwch ffin. Gall y cwsmer ofyn i'r Cwmni osod y mesurydd mewn lleoliad arall (ar yr amod bod y Cwmni yn ystyried ei fod yn ymarferol gwneud hynny). Fodd bynnag, byddai

hynny'n golygu codi tâl ychwanegol ar y cwsmer. Rhoddir manylion am y tâl ar gais.

Efallai na fydd y tâl yn berthnasol i gwsmeriaid cymwys ar ein Cofrestr Gwasanaethau â Blaenoriaeth.

Codir tâl ar y cwsmer ar sail anfesuredig hyd nes y caiff y mesurydd ei osod. Mae'r mesurydd yn aros yn eiddo i'r Cwmni.

Gall cwsmeriaid dibreswyl ofyn i'r Cwmni osod mesurydd i'w cyflenwad hefyd gan ddilyn y broses a ddisgrifir uchod. Gellir gwneud cais am osod mesurydd ar ein gwefan **dwrcymru.com** neu drwy ein ffonio ar **0800 052 0145** (0800 260 5051 os ydych yn gwsmer Open Water).

Caiff lwfans untro ei ddyfarnu i gwsmeriaid preswyl yn erbyn eu taliadau dŵr o ran y dŵr mesuredig a gollwyd pan fydd gollyngiad ar ran y cwsmer o'r bibell wasanaeth wedi'i drwsio.

Ar gyfer safle defnydd cymysg h.y. safle dibreswyl wedi'i gyfuno â safle preswyl, er enghraifft, cyflenwad fferm gan gynnwys y ffermdy neu dafarn gyda fflat uwchben, rhoddir lwfans dŵr ar gyfer elfen breswyl y bil yn unig. Rydym yn cyfrifo'r lwfans ar gyfer yr elfen breswyl ar sail y ffigurau defnydd blynyddol a ddefnyddir gennym i gyfrifo ein tariff mesuredig ar sail asesiad. Ni roddir lwfansau dŵr i gwsmeriaid dibreswyl.

Gall cwsmeriaid preswyl a chwsmeriaid dibreswyl fod yn gymwys i gael lwfans carthffosiaeth ar gyfer y gollyngiad cyntaf a gollyngiadau dilynol lle nad yw'r dŵr a gollwyd o ganlyniad i ollyngiad wedi dychwelyd i'r garthffos. Mae'n rhaid gwneud cais am lwfans o fewn chwe mis i drwsio'r gollyngiad. Ni chaiff lwfans ei roi os mai esgeulustod y cwsmer neu unigolyn sy'n gweithredu ar ei ran a achosodd y gollyngiad.

Gellir cael rhagor o fanylion yng nghyhoeddiadau'r Cwmni 'Cod Ymarfer Gollyngiadau' 'Gollyngiadau Dŵr – yr hyn sydd angen i chi ei wneud' ac 'Eich Mesurydd Dŵr'.

Mae copïau o'r cyhoeddiadau hyn i'w gweld ar ein gwefan yn **dwrcymru.com** neu drwy ein ffonio ar **0800 052 0145** (0800 260 5051 os ydych yn gwsmer Open Water). Os bydd gennych unrhyw ymholiad neu anghydfod am unrhyw agwedd ar osod y mesurydd, dylech gysylltu â ni yn y lle cyntaf ar **0800 052 0145** (0800 260 5051 os ydych yn gwsmer Open Water).

Fel arfer caiff biliau mesuredig eu hanfon i gartrefi bob chwe mis mewn ôl-daliadau ac maent yn daladwy ar gais oni bai bod trefniant amgen o dalu wedi'i drefnu gyda'r Cwmni. Mae'r Cwmni'n cadw'r hawl i bennu amlder biliau cwsmeriaid dibreswyl. Fodd bynnag, yn gyffredinol, caiff cwsmeriaid dibreswyl eu bilio bob chwe mis hefyd, neu bob chwarter os yw'r taliadau cyfunol am ddŵr a charthffosiaeth yn fwy na £750 bob chwarter, neu bob mis os yw'r taliadau cyfunol am ddŵr a charthffosiaeth yn fwy na £2,000 bob mis.

Tâl Mesuredig ar sail Asesiad – Preswyl

Gall cwsmer preswyl ddewis y tâl mesuredig ar sail asesiad (AMC) pan nad yw'n rhesymol ymarferol gosod mesurydd, neu os yw'n afresymol o ddrud i'w osod. Mae'r tâl mesuredig ar sail asesiad yn seiliedig ar fand y tâl dŵr, nifer y deiliaid a'r dybiaeth bod 95% o'r dŵr yn cael ei ollwng i'r garthffos. Pan fydd y deiliad yn newid, gallwn ailgyfrifo'r tâl mesuredig ar sail asesiad i'r deiliaid newydd gydag opsiwn i'r cwsmer ddychwelyd i ddull codi tâl ar sail anfesuredig.

Bydd hawl gan y deiliad newydd wneud cais am fesurydd opsiwn a chaiff dichonoldeb gosod mesurydd yn y safle ei ailasesu.

Dychwelyd i daliadau anfesuredig – Preswyl

Gall unrhyw gwsmer preswyl sy'n newid i fesurydd opsiwn neu dâl mesuredig ar sail asesiad, ar unrhyw adeg hyd at fis ar ôl i'r Cwmni anfon biliau am 24 mis o'r dyddiad y gosodwyd y mesurydd neu y cymhwyswyd y tâl mesuredig ar sail asesiad, wneud cais i ddychwelyd i'r dull codi tâl anfesuredig blaenorol, ar yr amod nad yw'r cwsmer wedi trefnu i fesurydd gael ei osod yn flaenorol nac y codwyd tâl ar y cwsmer yn unol â'r tâl mesuredig ar sail asesiad, ac na fyddai'r cyflenwad yn destun mesurydd gorfodol.

Tâl Mesuredig ar sail Asesiad – Dibreswyl

Pan nad yw'n rhesymol ymarferol gosod mesurydd, neu os yw'n afresymol o ddrud ei osod, gall y Cwmni godi tâl ar sail asesiad. Mae'r tâl mesuredig ar sail asesiad yn seiliedig ar fand y tâl dŵr a bennir gan y math o fusnes a'r dybiaeth bod 95% o'r dŵr yn cael ei ollwng i'r garthffos. Pan fydd y deiliad yn newid, bydd y safle'n parhau ar y tâl mesuredig ar sail asesiad ond mae'n bosibl y caiff y band ei ailasesu yn seiliedig ar natur busnes y deiliad newydd.

Eiddo â system taenellwr tân domestig wedi'i gosod

Codir tâl ar eiddo â system taenellwr tân domestig wedi'i gosod o dan Fesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011 ar sail fesuredig yn unol â'r dŵr a ddefnyddir. Ni chodir tâl am ddŵr a ddefnyddir at ddibenion diffodd tân.

Tariff Diwydiannol

Pan fydd cwsmeriaid yn defnyddio llawer o ddŵr ar safle unigol (50,000 metr ciwbig/50Ml) a/neu os bydd 100,000 metr ciwbig (100 Ml) neu fwy o garthion yn cael eu gollwng o un safle mewn blwyddyn, gallant ddewis un o'r bandiau tariff diwydiannol. Mae pob band yn berthnasol i'r holl ddŵr a gaiff ei ddefnyddio a'i ollwng rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023 ac yn cynnwys:

- Tâl sefydlog am y flwyddyn
- Tâl gwasanaeth blynyddol am bob mesurydd sy'n gwasanaethu'r safle yn seiliedig ar faint y mesurydd
- Tâl cyfeintiol ar gyfer yr holl ddŵr a ddefnyddir

Fel arfer codir y tâl o ddiwrnod cyntaf y mis pan geir y cais a bydd yn parhau yn y dyfodol oni bai bod y cwsmer yn gofyn, yn ysgrifenedig, ymlaen llaw i newid band.

Ni wnaiff y Cwmni dderbyn mwy nag un cais ym mhob mis calendr i newid tariff unrhyw safle unigol.

Tariff Elifion Masnach

Caniateir i fasnachwyr ollwng elifion Masnach yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol i garthffos gyhoeddus ar yr amod bod y Cwmni wedi rhoi caniatâd ar gyfer elifion masnach. Bydd cytundeb o'r fath yn nodi'r amodau o ran maint ac ansawdd a chaiff yr elifion eu samplu yn rheolaidd i sicrhau y cydymffurfir â'r amodau.

Mae'r taliadau'n daladwy o'r dyddiad y rhoddir caniatâd ar gyfer elifion masnach. Gellir gollwng elifion i waith trin carthion neu ollyngfa i'r môr.

Ceir dau fath o dâl elifion:

- Y tariff safonol ar gyfer gollwng llai na 100Ml y flwyddyn
- Y tariff diwydiannol ar gyfer gollwng mwy na 100Ml y flwyddyn

Mae taliadau elifion masnach yn cynnwys tâl sefydlog a thaliadau amrywiadwy sy'n amrywio yn ôl cyfaint yr elifion a ollyngir a'u cryfder mewn sampl.

Gellir codi tâl am garthffosiaeth ddomestig hefyd, a gyfrifir fel arfer drwy ystyried y cyfleusterau, nifer y bobl a nifer y dyddiau a weithiwyd, a chaiff bil ei anfon yn erbyn cyfrif ar wahân ynghyd ag unrhyw daliadau dŵr a gaiff eu bilio gan y cwmni.

Anfonir biliau Elifion Masnach bob Mis, bob Chwarter neu bob Chwe Mis, yn ddibynnol ar y tâl misol ar gyfartaledd. Mae'r taliadau yn daladwy o fewn 14 diwrnod i anfon bil a gallwch eu talu drwy Ddebyd Uniongyrchol, BACS neu siec.

Anfesuredig

Bydd taliadau anfesuredig yn gymwys os cafodd eiddo ei adeiladu cyn 1 Ebrill 2020, os nad yw wedi cael ei ailddatblygu, os nad yw'r defnydd wedi newid, os nad yw'n destun mesurydd gorfodol neu nad oes mesurydd wedi ei osod ar hyn o bryd neu os nad yw'n destun tâl mesuredig (ar sail asesiad neu fel arall). Ni fydd y tâl yn adlewyrchu faint o ddŵr a ddefnyddir.

Mae dwy ffordd o gyfrifo taliadau anfesuredig:

Tâl gwerth ardrethol — tâl sefydlog, ynghyd â thâl fesul punt o'r gwerth ardrethol am wasanaethau dŵr a charthffosiaeth.

NEU

Tâl gwasanaeth unffurf (ar gyfer eiddo a adeiladwyd rhwng 1 Ebrill 1990 a 31 Mawrth 2000) – mae taliadau yn seiliedig ar werth ardrethol cyfartalog eiddo yng Nghymru.

Mae taliadau dŵr yn cynnwys costau cyflenwi dŵr i'r eiddo.

Mae taliadau carthffosiaeth yn cynnwys y gost o dynnu, trin a gwaredu'r dŵr a ddefnyddiwyd gan gynnwys tâl ar gyfer dŵr wyneb a draenio priffyrdd. Mae hyn yn cynnwys y gost o ddraenio, trin a gwaredu dŵr glaw. Os nad yw eich dŵr glaw yn draenio i'r garthffos gyhoeddus, ni fydd yr elfen hon yn daladwy gennych. Mae ffurflen Ad-daliad Draenio Dŵr Wyneb ar gael ar ein gwefan **dwrcymru.com** neu gallwch wneud cais am un drwy ein ffonio ar **0800 052 0145**. Bydd unrhyw ad-daliad yn weithredol o 1 Ebrill 2016 neu'r dyddiad meddiannu os yw'n hwyrach. Lle bo tystiolaeth nad yw dŵr wyneb yn dychwelyd i'r garthffos, fel arfer fflatiau mewn adeilad cyffredin, gall y cwmni hysbysu cwsmeriaid ac addasu eu taliadau yn unol â hynny.

Fel arfer caiff biliau anfesuredig eu hanfon ym mis Chwefror/Mawrth bob blwyddyn ac maent yn daladwy ar 1 Ebrill oni bai bod trefniant amgen o dalu wedi'i wneud gyda'r Cwmni. Pan gaiff y taliadau anfesuredig eu talu'n llawn, erbyn 1 Ebrill 2022, bydd y Cwmni yn tynnu 1.5% oddi ar y bil blynyddol.

Tariffau Cymorth Fforddiadwyedd

Mae'r Cwmni'n cynnig amrywiaeth o Dariffau Cymorth Fforddiadwyedd gyda'r nod o gadw biliau'n fforddiadwy i gwsmeriaid sydd ag incwm isel neu gwsmeriaid sy'n agored i niwed. Ceir manylion cymhwysedd a sut y gall cwsmeriaid wneud cais ar ein gwefan **www.dwrcymru.com/cy-gb/support-with-bills** neu gallwch ein ffonio ar **0800 052 0145**.

6. Sut i dalu

Gall cwsmeriaid dalu ar-lein yn **dwrcymru.com** (drwy ddefnyddio Debyd Uniongyrchol neu gerdyn Credyd/Debyd) neu ddefnyddio'r Llinell Dalu Awtomataidd 24 Awr, sef **0800 028 5209**. Sicrhewch fod eich rhif cyfeirnod cwsmer wrth law.

Mae rhestr lawn o'r opsiynau talu a gwybodaeth am ble i dalu i'w gweld isod ac ar gefn eich bil hefyd.

Debyd uniongyrchol

Gall cwsmeriaid sefydlu cynllun debyd uniongyrchol ar-lein yn **dwrcymru.com** neu drwy ein ffonio ar **0800 052 5604**. Gellir talu debydau uniongyrchol bob blwyddyn, ddwywaith y flwyddyn, bob mis neu bob wythnos.

Gall cwsmeriaid â mesurydd dalu ar unrhyw ddyddiad o'r mis os byddant yn talu bob mis, neu ar ddyddiad y cytunir arno gyda'r cwsmer os byddant yn talu ddwywaith y flwyddyn.

Hawlir taliad 14 diwrnod ar ôl i'r bil gael ei anfon, a chaiff hyn ei bennu yn ôl y dyddiad y darllenwyd y mesurydd. Gall cwsmeriaid heb fesurydd dalu ar unrhyw ddyddiad o'r mis os byddant yn talu bob mis, ar 1 Ebrill ac 1 Hydref os byddant yn talu ddwywaith y flwyddyn, neu ar 1 Ebrill os byddant yn talu bob blwyddyn.

Cardiau credyd/debyd

Gall cwsmeriaid dalu drwy ddefnyddio eu cardiau debyd/credyd, unrhyw bryd, naill ai ar-lein yn **dwrcymru.com**, neu drwy ffonio ein llinell dalu awtomataidd ar **0800 028 5209**.

Gall cwsmeriaid dalu drwy ddefnyddio'r rhan fwyaf o gardiau credyd/debyd naill ai'n llawn neu drwy randaliadau pan fydd y taliad yn ddyledus.

Sicrhewch fod eich rhif cyfeirnod cwsmer wrth law.

Cerdyn talu

Gall cwsmeriaid sy'n defnyddio cerdyn talu dalu bob mis, bob pythefnos neu bob wythnos mewn swyddfa bost neu drwy ddefnyddio allfa PayPoint.

Taliadau arian parod

Gall cwsmeriaid sy'n talu gydag arian parod wneud hynny naill ai'n llawn neu drwy randaliadau drwy ddefnyddio'r bonyn talu ar y bil neu'r cerdyn talu:

- Mewn swyddfa bost neu fanc (am ddim mewn unrhyw gangen o Natwest neu fanc y cwsmer ei hun)
- Drwy allfa PayPoint
- Drwy swyddfeydd awdurdod lleol (dim ond rhai awdurdodau lleol sy'n derbyn taliadau).

Bancio ar y Rhyngrwyd/Dros y Ffôn neu drwy BACS

Gall cwsmeriaid dalu drwy fancio ar y rhyngrwyd, dros y ffôn neu drwy gredyd uniongyrchol BACS.

Os byddwch yn talu o gyfrif banc yn y DU, bydd angen y canlynol arnoch:
Cod didoli: 522107
Rhif y cyfrif: 01500007

Os byddwch yn talu o gyfrif tramor, bydd angen y canlynol arnoch:
Rhif IBAN:
GB51 NWBK 5221 0701 5000 07
Rhif BIC: NWBK GB 2L

Pan fyddwch yn gwneud eich taliad, darparwch eich rhif cyfeirnod cwsmer 10 neu 12 digid a ddangosir ar unrhyw fil neu lythyr rydym wedi'i anfon atoch. Dyma sut rydym yn anfon eich taliad i'r cyfrif dŵr cywir.

Dŵr Uniongyrchol

Os ydych yn derbyn budd-daliadau, gallai talu yn uniongyrchol drwy'r Adran Gwaith a Phensiynau leihau eich bil £25 y flwyddyn.

Talu drwy randaliadau

Gall cwsmeriaid preswyl a'r cwsmeriaid dibreswyl hynny nad ydynt yn talu TAW ar y taliadau ac nad oes ganddynt ôl-ddyledion ar adeg y cais dalu drwy randaliadau. Bydd methu â thalu unrhyw randaliad erbyn y dyddiad dyledus yn arwain at dynnu'r cynllun rhandaliadau yn ôl heb rybudd a bydd balans y taliadau sy'n ddyledus yn daladwy ar unwaith.

Gellir gweld manylion opsiynau talu a gwybodaeth am ble i dalu ar gefn eich bil hefyd.

Ydych chi'n cael trafferth talu?

Rydym yn cydnabod y gall amgylchiadau sydd y tu hwnt i'w rheolaeth effeithio ar ein cwsmeriaid weithiau, ac y gall hyn achosi trafferth ariannol dros dro neu hirdymor iddynt.

Waeth beth fo'r sefyllfa, mae'n bwysig bod cwsmeriaid preswyl a dibreswyl yn cysylltu â ni drwy ffonio **0800 052 0145** (0800 260 5051 os ydych yn gwsmer Open Water).

Efallai y byddwn yn gallu trefnu i daliadau gael eu gwneud drwy randaliadau bob wythnos, bob pythefnos neu bob mis. Efallai y gallwn hefyd leihau taliadau cwsmeriaid os yw eu cartref yn gymwys i gael un o'r Tariffau Cymorth Fforddiadwyedd. Ceir manylion y rhain ar ein gwefan **www.dwrcymru.com/cy-gb/support-with-bills**

Rydym hefyd yn gweithredu Cronfa Cymorth i Gwsmeriaid a all gynnig cymorth ariannol i gwsmeriaid preswyl sy'n bodloni'r meini prawf cymhwyster ac sydd ag ôl-ddyledion. Am ragor o wybodaeth gall cwsmeriaid fynd i'n gwefan **dwrcymru.com** neu ein ffonio ar **0800 052 0145**.

Byddem hefyd yn annog pob cwsmer sy'n cael trafferth â dyledion neu incwm isel i ystyried cysylltu â chwmni cyngor ar ddyledion am ddim. Gall y sefydliadau hyn helpu i sicrhau bod cwsmeriaid yn gwneud y gorau o'u budd-daliadau a chyd-drafod â chredydwyr. Os bydd angen cyngor annibynnol ar gwsmeriaid, gallant gysylltu ag asiantaeth gynghori leol megis:

Y Llinell Ddyled Genedlaethol
Rhadffon: 0808 808 4000
www.nationaldebtline.org

Step Change
Rhadffon: 0800 138 1111
www.stepchange.org

Cyngor ar Bopeth
Chwiliwch yn eich 'yellow pages' lleol
neu gyfeirlyfr lleol Thomson am gyfeiriadau
a rhifau ffôn
www.citizensadvice.org.uk

Cyngor Cyfreithiol Sifil
Ffôn: 0345 345 4345
www.gov.uk/civil-legal-advice

Shelter Cymru
Ffôn: 0845 075 5005
www.sheltercymru.org.uk

Waeth beth fo'r sefyllfa, mae'n bwysig bod cwsmeriaid yn cysylltu â'r Cwmni ar unwaith.

Cwsmeriaid sy'n cytuno i unrhyw weithdrefn ansolfedd ffurfiol
Pan fydd Cwsmer yn cytuno i unrhyw weithdrefn ansolfedd ffurfiol bydd y Cwmni yn dosrannu unrhyw daliadau bob dydd hyd at y dyddiad yn union cyn y dyddiad y daw'r weithdrefn ansolfedd berthnasol yn weithredol ('dyddiad yr ansolfedd'). Bydd unrhyw daliadau wedi'u dosrannu ar ôl dyddiad yr ansolfedd yn daladwy gan ddeiliad yr eiddo dan sylw a byddant yn gymwys o ddiwrnod nesaf deiliadaeth ar ôl dyddiad yr ansolfedd. Ni fydd unrhyw daliadau wedi'u dosrannu o'r fath yn dod o dan y weithdrefn ansolfedd. Bydd y taliadau'n daladwy gan y deiliad yn unol â'r un telerau talu ag a fyddai'n gymwys pe bai'r eiddo wedi cael ei gysylltu y diwrnod hwnnw am y tro cyntaf.

7. Rhestrau codi taliadau eraill

Mae Dŵr Cymru hefyd yn cyhoeddi'r rhestrau codi taliadau ychwanegol canlynol:

Dogfen Tariff Cyfanwerthu
Taliadau sylfaenol ar gyfer safle cymwys y gellid ei gyflenwi â dŵr drwy awdurdodiad manwerthu cyfyngedig.

Rhestr Taliadau Gwasanaethau i Ddatblygwyr
Taliadau ar gyfer cysylltiadau newydd a gweithgareddau eraill i gefnogi datblygwyr.

Rhestr Taliadau Cyfanwerthu
Elfennau cyfanwerthu o daliadau dŵr a charthffosiaeth Dŵr Cymru er gwybodaeth yn unig.

8. Taliadau preswyl

Taliadau anfesuredig safonol

Gwasanaethau dŵr anfesuredig	**(£)**
Tâl Sefydlog	141.12
Tâl yn seiliedig ar werth ardrethol – fesul punt o werth ardrethol	0.9022
Tâl Gwasanaeth Unffurf	258.40

Gwasanaethau carthffosiaeth anfesuredig	**(£)**
Tâl Sefydlog	213.67
Tâl Sefydlog – Dŵr budr yn unig	161.87
Tâl yn seiliedig ar werth ardrethol – fesul punt o werth ardrethol	1.3859
Tâl Gwasanaeth Unffurf	393.83
Tâl Gwasanaeth Unffurf – Dŵr budr yn unig	342.03
Dŵr Wyneb yn unig – gan gynnwys draenio priffyrdd Ni chodir tâl ar gyfer eiddo sydd â gwerth ardrethol o £25 neu lai)	49.88

Taliadau mesuredig safonol

	Dŵr (£)	**Carthffosiaeth (£)**
Cyfradd gyfeintiol safonol fesul metr ciwbig	1.3741	1.7848
Cyfradd gyfeintiol carthffosiaeth – Dŵr budr yn unig fesul metr ciwbig		1.7848

Tâl Gwasanaeth	**Dŵr (£)**	**Carthffosiaeth (£)**	**Carthffosiaeth – Dŵr budr yn unig (£)**
O dan 30mm	38.48	101.23	69.67
30mm	38.48	101.23	69.67
40mm	38.48	101.23	69.67

Taliadau mesuredig ar sail asesiad

Dŵr	**Band A – Defnydd cyffredin** Yn seiliedig ar unedau llwytho/offer yn yr eiddo		**Band B – Defnydd isel** Yn seiliedig ar unedau llwytho/offer yn yr eiddo	
Nifer y deiliaid	**Tâl blynyddol (£)**	**Defnydd o Ddŵr ar sail Asesiad (m^3 y flwyddyn)**	**Tâl blynyddol (£)**	**Defnydd o Ddŵr ar sail Asesiad (m^3 y flwyddyn)**
1	127.80	65	105.81	49
2	164.90	92	137.42	72
3 neu fwy	208.87	124	175.89	100

Carthffosiaeth	**Band A – Defnydd cyffredin** Yn seiliedig ar unedau llwytho/offer yn yr eiddo		**Band B – Defnydd isel** Yn seiliedig ar unedau llwytho/offer yn yr eiddo	
Nifer y deiliaid	**Tâl blynyddol Llawn (£)**	**Tâl blynyddol Dŵr Budr yn unig (£)**	**Tâl blynyddol Llawn (£)**	**Tâl blynyddol Dŵr Budr yn unig (£)**
1	211.44	179.89	184.31	152.75
2	257.22	225.66	223.30	191.75
3 neu fwy	311.47	279.92	270.78	239.22

Tariffau Cymorth Fforddiadwyedd

Mae rhagor o wybodaeth am gymhwysedd cwsmeriaid ar gael yn **dwrcymru.com**

HelpU	**Dŵr (£)**	**Carthffosiaeth (£)**
Tâl blynyddol (ar gyfer cwsmeriaid HelpU presennol ar 31 Gorffennaf 2020. Nid yw ar gael i gwsmeriaid newydd)	101.14	134.42
Tâl blynyddol (ar gael i geisiadau newydd o 1 Awst 2020)	114.98	151.49

WaterSure Cymru	**Dŵr (£)**	**Carthffosiaeth (£)**
Tâl blynyddol	157.50	216.51

AMC WaterSure Cymru	**Dŵr (£)**	**Carthffosiaeth (£)**
Tâl blynyddol	157.50	216.51

Cymorth Dŵr Cymru – Trawsnewid ar gyfer Cwsmeriaid Carthffosiaeth yn unig	**Carthffosiaeth (£)**
Tâl blynyddol	216.51

Noder: Dyma'r tariff trawsnewid i gwsmeriaid sy'n gymwys i gael tâl blynyddol carthffosiaeth tâl Trawsnewid Cymorth Dŵr Cymru ac sydd ond yn talu'r tâl hwnnw. Nid yw ar gael i gwsmeriaid a fu'n talu naill ai dâl blynyddol Trawsnewid Cymorth Dŵr Cymru cyfunol ar gyfer dŵr a charthffosiaeth neu dâl blynyddol Trawsnewid Anfesuredig Cymorth Dŵr Cymru.

9. Taliadau dibreswyl

Taliadau anfesuredig safonol

Gwasanaethau dŵr anfesuredig	(£)
Tâl Sefydlog	106.99
Tâl yn seiliedig ar werth ardrethol – fesul punt o werth ardrethol	1.0706
Tâl Gwasanaeth Unffurf	246.18

Gwasanaethau carthffosiaeth anfesuredig	(£)
Tâl Sefydlog	150.00
Tâl Sefydlog – Dŵr budr yn unig	81.60
Tâl yn seiliedig ar werth ardrethol – fesul punt o werth ardrethol	1.6517
Tâl Gwasanaeth Unffurf	364.74
Tâl Gwasanaeth Unffurf – Dŵr budr yn unig	296.34
Dŵr Wyneb yn unig – gan gynnwys draenio priffyrdd (ni chodir tâl ar gyfer eiddo sydd â gwerth ardrethol o £25 neu lai)	105.59

Taliadau mesuredig safonol

	Dŵr (£)	Carthffosiaeth (£)
Cyfradd gyfeintiol safonol fesul metr ciwbig	1.4492	1.8757
Cyfradd gyfeintiol carthffosiaeth – Dŵr budr yn unig fesul metr ciwbig		1.7750

Tâl Gwasanaeth	Dŵr (£)	Carthffosiaeth (£)	Carthffosiaeth – Dŵr budr yn unig (£)
Hyd at 20mm	28.45	79.53	42.31
25mm	91.26	275.41	232.60
30mm	161.52	382.75	338.15
40mm	300.46	564.73	517.13
50mm	454.33	1,008.16	953.55
65mm	606.89	1,620.54	1,554.94
80mm	802.85	2,352.69	2,274.33
100mm	953.32	4,079.44	4,001.08
150mm	1,225.55	9,376.84	9,298.33
200mm a throsodd	1,225.55	16,713.98	16,636.22

Taliadau mesuredig ar sail asesiad

Dŵr

Band (yn seiliedig ar y math o fusnes)	Defnydd o Ddŵr ar sail Asesiad (m^3 y flwyddyn)	Tâl blynyddol (£)
Band 1	Llai na 500	624.06
Band 2	501-1,000	1,219.67
Band 3	1,001-2,000	2,560.14
Band 4	2,001-4,000	4,644.06

Carthffosiaeth

Band (yn seiliedig ar y math o fusnes)	Defnydd o Ddŵr ar sail Asesiad (m^3 y flwyddyn)	Tâl blynyddol Llawn (£)	Tâl blynyddol Dŵr Budr yn unig (£)
Band 1	Llai na 500	811.89	735.36
Band 2	501-1,000	1,544.25	1,428.41
Band 3	1,001-2,000	3,192.51	2,988.20
Band 4	2,001-4,000	5,754.88	5,413.04

Tariffau diwydiannol

Dŵr yfadwy

Band	Defnydd dangosol (Ml y flwyddyn)	Tâl sefydlog (£)	Tâl cyfeintiol (£/m^3)
1	50 - 99	19,716.30	1.0181
2	100 - 249	25,865.48	0.9566
3	250 - 499	37,360.88	0.9106
4	500 - 999	77,301.24	0.8307
5	>1,000	147,617.71	0.7604

Bydd tâl gwasanaeth mesuredig safonol yn daladwy ar gyfer pob mesurydd.

Dŵr anyfadwy

Band	Defnydd dangosol (Ml y flwyddyn)	Tâl sefydlog (£)	Tâl cyfeintiol (£/m^3)
A Wedi'i drin yn rhannol	<50		1.3616
A Heb ei drin	<50		1.2572
B Wedi'i drin yn rhannol	>50	41,039.64	0.4818
B Heb ei drin	>50	41,800.65	0.3782

Carthffosiaeth

(Ar gyfer carthion a ollyngir > 100,000 o fetrau ciwbig y flwyddyn)	(£)
Tâl sefydlog	27,257.73
Tâl sefydlog – Dŵr budr yn unig	11,520.40
Tâl cyfeintiol – Gwasanaeth llawn fesul metr ciwbig	1.7624
Tâl cyfeintiol – Gwasanaeth dŵr budr yn unig fesul metr ciwbig	1.6589

10. Taliadau elifion masnach

Cais newydd am ganiatâd i ollwng elifion masnach (TAW ar gyfradd sero)	£354.77
Adolygu'r caniatâd presennol ar gais y cwsmer (TAW ar gyfradd sero)	£354.77

Mae taliadau elifion masnach yn cynnwys tâl sefydlog a thaliadau amrywiadwy sy'n amrywio yn ôl cyfaint yr elifion a ollyngir a'u cryfder mewn sampl.

Anfonir y biliau bob Mis, bob Chwarter neu bob Chwe Mis, yn ddibynnol ar y tâl misol ar gyfartaledd. Mae'r taliadau yn daladwy o fewn 14 diwrnod i anfon bil a gallwch eu talu drwy Ddebyd Uniongyrchol, BACS neu siec.

Yn ogystal â'r tâl elifion masnach, bydd tâl am garthffosiaeth ddomestig yn daladwy. Fel arfer, cyfrifir hyn drwy roi gwerth rhifol i bob un o'r canlynol a'u lluosi: y cyfleusterau sy'n bresennol (mae'r gwerth rhifol a ddefnyddir yn dibynnu ar asesiad y Cwmni o gyfleusterau'r safle sy'n defnyddio dŵr); cyfanswm nifer y cyflogeion sy'n gweithio ar y safle; a nifer y dyddiau y mae'r safle'n gweithredu bob blwyddyn. Caiff bil ei anfon yn erbyn cyfrif ar wahân ynghyd ag unrhyw daliadau dŵr a gaiff eu bilio gan y Cwmni.

Gellir bilio am elifion masnach ar sail cyflenwadau dŵr sy'n destun lwfans yn dibynnu ar natur y fasnach a gynhelir ar y safle. Pan fydd y cwsmer yn honni bod cyfaint yr elifion a ollyngir yn llai na chyfaint y dŵr a gyflenwir a bod y Cwmni yn cytuno â hyn, bydd yr addasiadau i'r taliadau'n dod i rym o ddechrau'r cyfnod bilio y gwneir y cais ynddo.

Fel arall, gellir cyfrifo taliadau drwy ddefnyddio data llif a ddarperir gan y cwsmer pan fydd y Cwmni yn cytuno i hynny. Oni bai bod amgylchiadau yn nodi fel arall, gellir defnyddio'r cryfder sampl canlynol at ddibenion codi tâl.

Math o Ollwng	COD mg/l	Solidau mewn Daliant mg/l
Golchfeydd ceir	177	165
Golchfeydd dillad	484	175
Pyllau Nofio	25	66

Gollwng i waith trin carthion

Y fformiwla yw:

$$C = R + V + S \frac{S_t}{S_s}$$ (gollwng i driniaeth sylfaenol yn unig)

Neu

$$C = R + V + V_b + B \frac{O_t}{O_s} + S \frac{S_t}{S_s}$$ (gollwng i driniaeth eilaidd llawn yn unig)

Lle mae:

C = tâl/m^3 o elifion

R = costau carthffosiaeth/m^3

V = costau triniaeth waddodi sylfaenol/m^3

V_b = costau triniaeth eilaidd yn ymwneud â chyfaint/m^3

B = costau triniaeth eilaidd yn ymwneud â chryfder/m^3

O_t = COD yr elifion ar ôl setlo mewn mg/l

O_s = COD y carthion domestig ar ôl setlo – 500mg/l

S = costau trin llaid/m^3

S_t = solidau mewn daliant yn yr elifion mewn mg/l

S_s = solidau mewn daliant mewn carthion domestig – 350mg/l

Gollwng i ollyngfa i'r môr

Ar gyfer masnachwyr sy'n gollwng i ollyngfeydd hir i'r môr

$C = R + M$

Ar gyfer masnachwyr sy'n gollwng i bob gollyngfa arall

$C = R$ or $C = R + Vm$

Lle mae:

C = costau/m^3

R = costau carthffosiaeth/m^3

M = costau triniaeth forol/m^3

V_m = costau pwmpio, triniaeth gychwynnol/m^3

Tariff safonol

Tâl Sefydlog Elifion Masnach		24.95
Mae'r taliadau unedol safonol fesul metr ciwbig fel a ganlyn:		
R	Y gost ar gyfartaledd am dderbyn metr ciwbig o ddŵr budr i mewn i'r garthffos, gan gynnwys ei drawsgludo i'r gwaith trin neu'r ollyngfa	0.3360
V	Y gost ar gyfartaledd am driniaeth gychwynnol a sylfaenol	0.4210
V_b	Y gost ar gyfartaledd am elfennau pwmpio a gwaddodi'r driniaeth fiolegol	0.1718
B	Y gost ar gyfartaledd am driniaeth fiolegol, ac eithrio pwmpio a gwaddodi	0.2989
S	Y gost ar gyfartaledd am drin a gwaredu llaid sylfaenol yng ngweithfeydd trin carthion mawr y Cwmni	0.2160
V_m	Y gost ar gyfartaledd am bwmpio, triniaeth gychwynnol a gollwng drwy ollyngfeydd	0.1776

Tariff diwydiannol

Gall cwsmeriaid ddewis y tariff hwn pan fydd 100Ml neu fwy o elifion masnach yn cael eu gollwng o un safle bob blwyddyn.

Tâl Sefydlog		245.20
R	Y gost ar gyfartaledd am dderbyn metr ciwbig o ddŵr budr i mewn i'r garthffos, gan gynnwys ei drawsgludo i'r gwaith trin neu'r ollyngfa	0.2250
V	Y gost ar gyfartaledd am driniaeth gychwynnol a sylfaenol	0.4068
V_b	Y gost ar gyfartaledd am elfennau pwmpio a gwaddodi'r driniaeth fiolegol	0.1595
B	Y gost ar gyfartaledd am driniaeth fiolegol, ac eithrio pwmpio a gwaddodi	0.2661
S	Y gost ar gyfartaledd am drin a gwaredu llaid sylfaenol yng ngweithfeydd trin carthion mawr y Cwmni	0.2160
V_m	Y gost ar gyfartaledd am bwmpio, triniaeth gychwynnol a gollwng drwy ollyngfeydd	0.1776

Tâl trwydded ychwanegol
Mae nifer cyfyngedig o ollyngiadau'n cynnwys y fath grynodiad o sylweddau organig cymhleth fel bod Cyfoeth Naturiol Cymru neu Asiantaeth yr Amgylchedd yn ystyried bod angen eu rheoli drwy gynnwys cyfyngiadau ar grynodiadau mewn caniatadau gollwng. Mae'n rhaid talu ffi drwydded uwch na'r cyffredin ar gyfer elifion â chyfyngiadau o'r fath. Lle y gellir priodoli'r cynnydd yn y ffi hon i elifiant masnach unigol neu elifion y caniateir iddynt ollwng y sylweddau hyn, caiff y ffi ychwanegol ei hychwanegu at dâl elifion masnach y sawl sy'n gollwng yr elifion.

Defnyddio gollyngfa
Codir tâl am ddefnyddio gollyngfa Dŵr Cymru i'r môr lle mae gan y cwsmer ganiatâd gan Cyfoeth Naturiol Cymru i ollwng a'i fod yn gollwng elifion wedi'u trin yn uniongyrchol i'n gollyngfa.

Tâl Sefydlog (£)	245.20
Tâl Cyfeintiol fesul m^3 (£)	0.0702

Anghydfodau
Gellir cyfeirio unrhyw anghydfod ynghylch gollwng elifion masnach at yr Awdurdod Rheoleiddio Gwasanaethau Dŵr (Ofwat) yn y cyfeiriad a nodir ar dudalen 7.

11. Taliadau eraill ar gyfer mesuryddion

Gosod Cofnodwr Data Dros Dro i Ganfod Gollyngiad a Amheuir

Gosod cofnodwr data dros dro – ar gael ar gyfer mesuryddion 15-50mm Gall cofnodwr, sy'n mesur galw mewn cyfnodau o un funud, helpu cwsmeriaid i ganfod a oes unrhyw ollyngiadau yn y cyflenwad. Caiff y tâl ei ad-dalu os bydd gorddefnydd oherwydd gollyngiadau o bibellau Dŵr Cymru. Mae'r gwasanaeth hwn yn cyflwyno data ar ddiwedd cyfnod o bythefnos.	£60.67 + TAW
Gosod cofnodwr data dros dro – ymweliad aflwyddiannus	Pris ar gais + TAW

Cyfarpar Cofnodi Data y Cwmni

Mynediad i ddata ar-lein o gyfarpar cofnodi data y Cwmni a osodwyd ar safle'r cwsmer Mae'r tâl yn gymwys fesul proffil defnyddiwr a gaiff ei greu	£21.74 + TAW
Copïau argraffedig o wybodaeth cofnodi data y Cwmni ar gyfer safle'r cwsmer Mae'r tâl yn gymwys fesul copi o wybodaeth cofnodi data	£21.74 + TAW

Profi – Preswyl (mae taliadau'n cynnwys TAW)

Tynnu'r mesurydd i'w brofi Anfonir anfoneb at y cwsmer os bydd canlyniadau'r profion yn dangos bod y mesurydd yn cofnodi o fewn paramedrau a ganiateir. Os canfyddir bod y mesurydd yn ddiffygiol, ni chodir tâl am y prawf.	Costau rhesymol hyd at uchafswm o £70.00

Profi – Dibreswyl

Os canfyddir bod y mesurydd yn ddiffygiol, ni chodir tâl am y prawf. Fel arall codir tâl yn ôl 'Newid Mesurydd' (gweler y tabl gyferbyn) yn ogystal â chost wirioneddol prawf y mesurydd.	Pris ar gais + TAW

Taliadau darllen mesuryddion anghyffredin

Yn unol â'n Cod Ymarfer Darllen Mesuryddion, rydym yn cadw'r hawl i adennill unrhyw gostau darllen mesuryddion ychwanegol yr eir iddynt o ganlyniad i ymddygiad afresymol parhaus gan gwsmer.
Mae'r rhain yn cynnwys, ond nid ydynt yn gyfyngedig i'r canlynol:

Hysbysiad o Fynediad/Gwarant Mynediad	Pris ar gais + TAW
Costau cyfreithiol neu gostau arbenigol eraill	Pris ar gais + TAW
Cais am ddarlleniad mesurydd gan fanwerthwr neu gwsmer	£39.26 + TAW
Ymweliad aflwyddiannus	£39.26 + TAW

Newid mesurydd

Pan fydd y Cwmni yn gallu gosod mesurydd newydd 'y gellir ei sgriwio i mewn' i'r blwch ffin sydd eisoes yn bodoli heb wneud gwaith ychwanegol, codir tâl o £115.23. Fel arall nodir y tâl a godir yn y tabl isod. (Os na fydd y mesurydd yn cofnodi'r llif yn gywir mwyach, caiff un newydd ei osod am ddim). Os caiff y gwaith ei gwblhau y tu allan i oriau gwaith arferol, efallai y byddwn yn codi taliadau ychwanegol.

Maint y mesurydd sy'n cael ei osod	Tâl (£) heb gloddio + TAW	Tâl (£) gyda chloddio + TAW
Hyd at 25mm	171.85	526.24
30mm	258.78	613.17
40mm	304.48	658.87
50mm	540.63	895.03
80mm	585.95	940.34
100mm	632.09	986.49
150mm	928.40	1,645.70
200mm	1,038.51	1,755.80
Dros 200mm	Cost wirioneddol	Cost wirioneddol

Ail-leoli mesurydd

Ceisiadau ysgrifenedig i'r Adran Gwasanaethau Cwsmeriaid, gan roi rhesymau. Gellir codi tâl ar y cwsmer ar gyfer treuliau rhesymol	Pris ar gais + TAW

Mesurydd wedi'i dynnu

Lle roedd mesurydd wedi'i dynnu heb ein caniatâd, efallai y byddwn yn codi costau rhesymol ar gyfer gosod un newydd	Pris ar gais + TAW

12. Taliadau amrywiol

Mae taliadau'n daladwy ymlaen llaw oni nodir fel arall. Oni nodir fel arall gellir gofyn am 'bris ar gais' drwy ffonio **0800 052 0130** (0800 260 5051 os ydych yn gwsmer Open Water).

Eitem	Gwybodaeth Ychwanegol	Tâl
Datgysylltu Dros Dro	Gall tâl draenio Dŵr Wyneb fod yn gymwys o hyd. Efallai na fydd yn bosibl datgysylltu cyflenwad ar y cyd dros dro	Pris ar gais
Ailgysylltu ar ôl datgysylltiad dros dro		Pris ar gais
Datgysylltu — parhaol	Ceisiadau ysgrifenedig gan berchennog yr eiddo i'r adran Bilio a Chyfrifon neu e-bostiwch ni yn **water.enquiries@dwrcymru.com** neu ewch i **dwrcymru.com**	Pris ar gais
Ailgysylltu — yn dilyn datgysylltiad parhaol	Gweler taliadau cysylltiadau newydd yn y ddogfen Gwasanaethau i Ddatblygwyr	Bydd taliadau cysylltiadau newydd yn gymwys
Datgysylltu — methu talu	Rhestr Taliadau	Pris ar gais
Ailgysylltu — ar ôl talu dyledion		Pris ar gais
Tâl ymweliad aflwyddiannus (am bob un o'r uchod)	Ni allwn ddatgysylltu safleoedd preswyl yn unig am fethu talu. Bydd y tâl yn cynnwys costau datgysylltu ac ailgysylltu. Efallai y bydd angen blaendal sicrwydd arnom gan gwsmeriaid dibreswyl (h.y. un cylch bilio a thaliadau tri mis).	Pris ar gais

Dŵr Llongau

(caiff y cwsmer ei anfonebu, TAW ar Gyfradd Sero gydag eithriadau – gweler tudalen 3, eitem 8)

Eitem	Tâl (£)
Cyfradd gyfeintiol safonol fesul metr ciwbig	1.4492
Tâl gwasanaeth fesul awr	29.00

Gwasanaethau cynllunio ar gyfer argyfwng – darparu dŵr

Eitem	Tâl (£)
Darparu dŵr gan ddefnyddio tanceri, tanceri dŵr a phaledi brys os ydynt ar gael i'w defnyddio. Codir tâl rhesymol am ymweliadau aflwyddiannus.	Pris ar gais + TAW

Safbibellau

Nid yw safbibellau ar gael i'w llogi yn ein depos lleol. Llogir safbibell gan ein hasiant penodedig. Dim ond safbibellau a gaiff eu llogi gan ein hasiant penodedig gyda'n caniatâd ni y caniateir eu defnyddio ar ein rhwydwaith. Mae gan bob safbibell fesurydd a chaiff TAW ei hychwanegu. Efallai na chaniateir llogi safbibell. Efallai y byddwn yn gofyn i chi gysylltu â'n rhwydwaith a fydd â mesurydd. Am fanylion llawn, ewch i **dwrcymru.com**

Safbibellau i'w defnyddio ym maes adeiladu
Efallai na chaniateir llogi safbibell. Efallai y byddwn yn gofyn i chi gysylltu â'n rhwydwaith a fydd â mesurydd.

Eiddo neu dir presennol sydd â chyflenwad dŵr
Efallai na chaniateir llogi safbibell. Efallai y byddwn yn gosod mesurydd i gyflenwad presennol os daw eiddo neu dir yn wag neu os na fydd yn cael ei ddefnyddio, neu os gwneir gwaith adnewyddu neu addasu arno. Cysylltwch â ni yn **dwrcymru.com**

Eiddo neu dir presennol heb gyflenwad dŵr
Efallai na chaniateir llogi safbibell. Efallai y byddwn yn gofyn i chi gysylltu â'n rhwydwaith a fydd â mesurydd. Cysylltwch â'n hadran Gwasanaethau i Ddatblygwyr yn **dwrcymru.com**

Safleoedd adeiladu mawr a gwaith peirianneg sifil
Efallai na chaniateir llogi safbibell. Efallai y byddwn yn gofyn i chi gysylltu â'n rhwydwaith a fydd â mesurydd.

Hydrantau tân

Gwasanaeth	Disgrifiad	Tâl (£)
Gosod hydrant	Ar brif bibell newydd (diamedr 80-200mm)	739.33
Gosod hydrant	Ar brif bibell bresennol (diamedr 80-200mm)	1,347.90
Gosod postyn/plât marcio		143.21
Tynnu postyn/plât marcio		143.21
Tynnu'r hydrant	Oddi ar y brif bibell bresennol (diamedr 80-200mm)	638.18
Trwsio'r hydrant	Categori 1 (e.e. caead a ffrâm)	250.63
Trwsio'r hydrant	Categori 2a (e.e. caead, ffrâm a darn o siambr)	465.42
Trwsio'r hydrant	Categori 2b (e.e. caead, ffrâm, ailosod, gosod wasier newydd)	747.11
Trwsio'r hydrant	Categori 3 (gosod hydrant newydd)	826.48

Trwsio cyfarpar y Cwmni

Codir tâl rhesymol am bob darn o waith trwsio i gyfarpar rhwydwaith dŵr neu garthffosiaeth y Cwmni, a achoswyd gan ddifrod trydydd parti.

Archwiliadau ffitiadau dŵr

Cynnal archwiliad i ganfod a yw unrhyw ddarpariaeth sydd wedi'i chynnwys yn Neddf y Diwydiant Dŵr 1991 neu a wnaed neu sy'n cael effaith o dan Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991 mewn perthynas ag unrhyw ffitiadau dŵr neu mewn perthynas â gwastraffu neu gamddefnyddio dŵr yn cael ei thorri, neu wedi cael ei thorri.

Gwasanaeth	Tâl (£)
Archwiliad cychwynnol a gwaith dilynol cyntaf	Dim tâl
Archwiliadau dilynol	57.69 + TAW
Ymweliad aflwyddiannus	35.78 + TAW

Ar ôl archwiliad Rheoliadau Ffitiadau Dŵr cychwynnol lle mae'r Cwmni wedi darganfod bod darpariaethau wedi cael eu torri, cytunir ar raglen waith ac amserlen i gwblhau'r gwaith gyda'r cwsmer. Pan na chaiff y camau gweithredu y cytunwyd arnynt eu cwblhau ac mae angen ymweliadau ychwanegol i sicrhau cydymffurfiaeth, bydd tâl fesul awr yn gymwys i gwmpasu costau ymweliadau ychwanegol.

Gwaith atgyweirio cysylltiadau dŵr newydd

Caiff ail daliad ei godi am bob darn o waith trwsio, atgyweirio neu adfer a wneir gan y Cwmni ar gysylltiad dŵr neu garthffosiaeth sydd wedi'i osod mewn cyflwr annerbyniol.

Taliadau atgyweirio	Sylwadau Ychwanegol	Tâl (£)
Ymweliad aflwyddiannus	Uchafswm tâl	212.00
Archwiliad Ansawdd Cysylltiad Newydd	Ymweliad cyntaf	Dim tâl
Archwiliad Ansawdd Cysylltiad Newydd	Cost fesul ymweliad ychwanegol	35.00
Archwiliad aflwyddiannus	Uchafswm tâl	35.00
Gwaith adfer		Pris ar gais

Gwaredu gwastraff carthbwll, tanc carthion a thancer[1]

Tâl sefydlog fesul llwyth £8.00

Solidau mewn Daliant	Sylwadau Ychwanegol	Tâl (£)
0 – 2,000 mg/l	Yn amodol ar isafswm tâl yn seiliedig ar lwyth o 4.5 metr ciwbig (tua 1,000 o alwyni) Mae'r tâl fesul metr ciwbig	5.71
2,001 – 20,000 mg/Ll	Mae'r tâl fesul metr ciwbig	9.46
Mwy na 20,000 mg/l	Mae'r tâl fesul metr ciwbig	13.70

1 Nid yw'r Cwmni yn casglu gwastraff tanc carthion na gwastraff carthbwll domestig fel rhan o wasanaeth carthffosiaeth. Dim ond i weithfeydd carthffosiaeth sydd â gweithwyr yno'n barhaol y bydd y tâl am garthbwll yn berthnasol. Gellir cael manylion y safleoedd hyn drwy ffonio ein hadran Gwasanaethau Carthffosiaeth ar 0800 085 3968.

2 Mae'r Cwmni yn cadw'r hawl i wrthod gwastraff sy'n cynnwys mwy na 20,000 mg/l o solidau mewn daliant.

Taliadau eraill

Gwasanaeth	Sylwadau Ychwanegol	Tâl (£)
Achosion Gweithredol nad ydynt yn Rhai Brys	Anfonebir y tâl yn dilyn y digwyddiad.	Pris ar gais + TAW
Sieciau a Ddychwelwyd	Am bob siec. Anfonebir y tâl yn dilyn pob digwyddiad.	20.00 (y tu allan i gwmpas TAW)
Dogfennau gwybodaeth a chopïau o ddogfennau	Codir tâl safonol am unrhyw wybodaeth arferol nas darperir am ddim. Codir tâl am ymholiadau eraill ar gost. Codir tâl am wybodaeth y gofynnwyd amdani o dan Reoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol yn unol â'n polisi codi taliadau Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol (ar gael yn dwrcymru.com).	21.17 + TAW
Copïau o waith papur bilio	Fesul bil neu ddogfen debyg. Ni chodir tâl fel arfer am y cais cyntaf.	21.17 + TAW

13. Taliadau seilwaith

Mae'r taliadau seilwaith ar gyfer cyflenwad at ddibenion domestig yn daladwy o dan Adran 146 o'r Ddeddf ac Amod Trwydded C (fel y'i haddaswyd) o Offeryn Penodi'r Cwmni.

Mae cysylltiadau newydd yn cynyddu'r pwysau ar y systemau dŵr a charthffosiaeth a gall hyn olygu y bydd angen gwneud gwaith arnynt yn y pen draw. Felly, yn ogystal ag unrhyw dâl cysylltiad dŵr neu garthffosiaeth a/neu dâl archebu, codir tâl seilwaith hefyd am gysylltiad dŵr newydd a thâl seilwaith am gysylltiad carthffosiaeth newydd.

Bydd taliadau seilwaith yn daladwy ar ôl cysylltu'r cyflenwad dŵr. Bydd taliadau yn gymwys ar gyfer pob gwasanaeth a ddarperir; lle y darperir cysylltiadau dŵr a charthffosiaeth, bydd y ddau daliad seilwaith yn daladwy ar y cam hwn. Os nad oes gwasanaethau carthffosiaeth yn cael eu darparu i eiddo, yna ni fydd unrhyw daliadau seilwaith carthffosiaeth yn daladwy.

Gall y taliadau hyn fod yn daladwy hefyd pan fydd safle wedi'i ailddatblygu a bod yr ailddatblygiad hwnnw yn golygu bod galw'r safle yn fwy nag yn ystod y pum mlynedd diwethaf. Fel arfer caiff y taliadau eu bilio ar yr un pryd â'r tâl a godir am y cysylltiad. Mae taliadau seilwaith y tu allan i gwmpas TAW.

Codir un tâl seilwaith safonol fesul eiddo ar gyfer cysylltiadau domestig eiddo unigol â diamedr o 25mm, neu lle mae angen cysylltiad mwy ar gyfer system taenellwr tân domestig gyfunol.

Eitem	Sylwadau Ychwanegol	Tâl (£)
Dŵr	Tâl seilwaith	£422.00
Carthffosiaeth	Tâl seilwaith	£422.00

Lluosyddion Perthnasol

Y tâl ar gyfer datblygiadau fflatiau gyda mesurydd unigol fydd un tâl safonol fesul fflat.

Caiff taliadau ar gyfer datblygiadau fflatiau a wasanaethir gan swmp gyflenwadau mesuredig ac ar gyfer endidau dibreswyl eu cyfrifo drwy luosi'r tâl safonol uchod gyda'r lluosydd perthnasol. Caiff y lluosydd perthnasol ei gyfrifo gan ddefnyddio cyfanswm yr unedau llwytho ar gyfer pob ffitiad dŵr ar y safle a gyflenwir a'i rannu â 24. Y rhif hwnnw neu un (pa un bynnag yw'r uchaf) yw'r lluosydd perthnasol.

		Taliadau ar gyfer Cysylltiadau Newydd	**Credyd sydd ar gael os yw'r eiddo yn wag < 5 Mlynedd**
Math o Eiddo	**Math o Ddefnydd**	**Lluosydd Perthnasol**	**Lluosydd Perthnasol**
Preswyl	Domestig	1	1
Dibreswyl	Domestig	Yn seiliedig ar unedau llwytho	Yn seiliedig ar ddefnydd blaenorol

Unedau llwytho

Os oedd gan eiddo ddefnydd domestig ond maint cysylltiad mwy na 25mm, neu gysylltiad taenellwr tân domestig cyfunol 32mm, defnyddir unedau llwytho i bennu'r Lluosydd Perthnasol drwy gyfeirio at y tabl a'r nodiadau canlynol.

Ffitiad dŵr	Unedau Llwytho
Seston Fflysio Toiled	2
Basn golchi mewn tŷ	1.5
Basn golchi mewn man arall	3
Baddon gyda thapiau maint 20mm	10
Baddon gyda thapiau sy'n fwy nag 20mm	22
Cawod	3
Sinc gyda thapiau 15mm	3
Sinc gyda thapiau sy'n fwy na 15mm	5

Ffitiad dŵr	Unedau Llwytho
Tap chwistrellu	0.5
Bidet	1.5
Offer domestig (yn amodol ar isafswm o chwe uned lwytho fesul tŷ)	3
Offer cymunedol neu fasnachol	10
Unrhyw ffitiad dŵr neu allfa arall (gan gynnwys tap ond nid troethfa na meddalydd dŵr)	3

Credydau tâl seilwaith

Pan ailddatblygir safle ac mae'r Cwmni wedi darparu gwasanaethau i'r safle hwnnw o fewn pum mlynedd cyn gwneud cysylltiad parhaol newydd cyntaf y datblygiad newydd, efallai y gostyngir cyfanswm y taliadau seilwaith dŵr ar gyfer y safle.

Caiff nifer yr eiddo domestig a oedd yn bodoli ac a oedd â chysylltiad dŵr ar y safle yn ystod y pum mlynedd, neu yn achos eiddo dibreswyl sydd wedi cael mesurydd, nifer y credydau sy'n ddyledus yn seiliedig ar y defnydd cyfartalog o ddŵr yn y datblygiad blaenorol yn ystod y pum mlynedd, ei ddidynnu o gyfanswm y lluosyddion perthnasol ar gyfer y cysylltiadau sy'n deillio o'r datblygiad newydd.

Bydd lluosi'r cyfanswm newydd â'r tâl safonol yn rhoi cyfanswm y tâl seilwaith dŵr ar gyfer y safle. Gwneir gostyngiad tebyg o ran cysylltiadau carthffosiaeth a oedd yn gwasanaethu'r safle yn flaenorol.

Os bydd anghydfod o ran y lluosydd perthnasol a gyfrifir ar gyfer datblygiad rhwng y Cwmni a'r unigolyn y codir unrhyw dâl seilwaith arno, gellir cyfeirio'r mater at yr Awdurdod Rheoleiddio Gwasanaethau Dŵr (Ofwat) yn y cyfeiriad a nodir ar dudalen 7.

Nodiadau: 1. Mae cyfeiriadau at unrhyw ffitiad yn cynnwys cyfeiriad at unrhyw waith plymio, allfa, lle pwrpasol neu gynllunio neu ddarpariaeth arall ar gyfer y ffitiad hwnnw. 2. Mae baddon yn cynnwys baddon trobwll a Jacuzzi. 3. Mae offer domestig yn golygu offer (gan gynnwys peiriant golchi llestri, peiriant golchi dillad ac uned gwaredu gwastraff) mewn tŷ. 4. Mae offer cymunedol neu fasnachol yn golygu offer (gan gynnwys peiriant golchi llestri, peiriant golchi dillad ac uned gwaredu gwastraff) mewn man arall ar wahân i dŷ (gan gynnwys cyfleusterau cymunedol).